

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.П. Каразіна
Кафедра моніторингу довкілля та природокористування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної

Пантелеймонов А. В.

2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

МІЖНАРОДНЕ ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший / бакалавр
галузь знань 10 Природничі науки
(цифр і назва)
спеціальність 101 «Екологія»
(цифр і назва)
освітня програма Екологія. Екологічний контроль та аудит. Заповідна справа
(цифр і назва)
спеціалізація _____
(цифр і назва)
вид дисципліни за вибором
(обов'язкова / за вибором)
факультет ІНІ екології

2020/ 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою Навчально-наукового інституту екології

“31” серпня 2020 року, протокол №10

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Гололобова О. О., кандидат с.-г. наук, доцент, доцент кафедри моніторингу довкілля та природокористування.

Програму схвалено на засіданні кафедри моніторингу довкілля та природокористування

Протокол від “31” серпня 2020 року №14

Завідувач кафедри моніторингу довкілля та природокористування

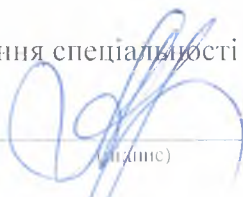
(підпис)

Максименко Н. В.

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з керівником проектної групи спеціальності 101 Екологія

Керівник групи забезпечення спеціальності 101 Екологія

(підпис)

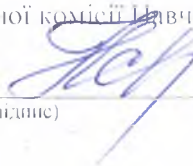
Тітенко Г. В.

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту екології

Протокол від “31” серпня 2020 року №10

Голова науково-методичної комісії Навчально-наукового інституту екології

(підпис)

Максименко Н. В.

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародне екологічне право» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальністю 101 «Екологія»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародне екологічне право» є: формування цілісного екологічно - правового мислення майбутніх фахівців з раціонального, екологічно обгрунтованого використання природних ресурсів, необхідного для прийняття екологічно-обгрунтованих рішень по запобіганню, обмеженню та усуненню шкоди навколишньому середовищу на міжнародному та національному рівнях на благо нинішнього і майбутніх поколінь.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародне екологічне право» є: оволодіння системою правового регулювання захисту навколишнього середовища, необхідною для прийняття екологічно-обгрунтованих рішень на різних ієрархічних рівнях.

1.3. Кількість кредитів – 3.

1.4. Загальна кількість годин 90 год.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	
5-й	5-й
Лекції	
32год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	10 год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
26 год.	102 год.
Індивідуальні завдання	
-год.	

1.6. Заплановані результати навчання.

- Знання та критичне розуміння предметної області та професійної діяльності.
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня для донесення інформації та власного досвіду.
- Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.

- Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.
- Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.

2.Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Міжнародне екологічне право.

Тема 1. Предмет міжнародного права навколишнього середовища. Джерела міжнародного права навколишнього середовища.

Історія виникнення і формування міжнародного права навколишнього середовища. Предмет міжнародного права навколишнього середовища.

Джерела міжнародного права навколишнього середовища.

Договори. Рішення міжнародних організацій. Декларації, хартії. Судові рішення (прецеденти). Місце міжнародно-правових актів в системі національного законодавства.

Тема 2. Принципи міжнародного права навколишнього середовища.

Загальні принципи. Спеціальні принципи. Принципи: сталого розвитку, міжгенераційної рівності, доступу до інформації та участі громадськості у прийнятті рішень, спільної та диференційованої відповідальності держав, перестороги та попередження. Принцип оцінки впливу на навколишнє середовище.

Тема 3. Екологічні права людини в міжнародному праві.

Формування екологічних прав у міжнародному праві. Право на сприятливе навколишнє середовище. Процесуальні екологічні права. Право на доступ до інформації. Право на участь у прийнятті рішень. Доступ до правосуддя. Міжнародно-правові механізми захисту екологічних прав людини. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля.

Тема 4. Міжнародні організації, що діють у сфері охорони довкілля.

Програма ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП). Інші міжнародні міжурядові організації. Міжнародні неурядові організації

Тема5. Відповідальність у міжнародному праві. Мирні засоби врегулювання міжнародних екологічних спорів.

Поняття і підстави міжнародно-правової відповідальності та її джерела. Види міжнародних правопорушень. Мирне вирішення міжнародних спорів як принцип міжнародного права. Поняття міжнародного екологічного спору. Погоджувальні засоби вирішення міжнародних екологічних спорів: переговори, посередництво, добрі послуги, слідчі та погоджувальні комісії. Судові засоби вирішення міжнародних екологічних спорів: міжнародні арбітражі (постійні і ad hoc), міжнародні суди (Міжнародний Суд ООН, Міжнародний трибунал з морського права).

Тема 6. Міжнародно-правова цивільна відповідальність за екологічні збитки.

Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 12 грудня 2001 р А / RES / 56/82 "Відповідальність держав за міжнароднопротиправні діяння" в ракурсі застосовності їх і до проблем відповідальності за екологічні злочини і делікти. Брюссельська конвенція про цивільну відповідальність за шкоду від забруднення нафтою (1969 р). Женевська конвенція про цивільну відповідальність за шкоду, заподіяну при перевезенні небезпечних вантажів автомобільним, залізничним та внутрішнім водним транспортом (1989 р). Конвенції про заборону військового або будь-якого іншого ворожого використання засобів впливу на природне середовище (1977 р), 9 лютого 2000 р. Біла книга про екологічну відповідальність Європейської комісії ЄС. Директива 2004/35 / ЕС про екологічну відповідальність з урахуванням запобігання та відшкодування екологічної шкоди. Протокол про цивільну відповідальність та компенсацію за шкоду, заподіяну транскордонним впливом промислових аварій на транскордонні води, до Конвенції 1992 р про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер і до Конвенції 1992 року про транскордонний вплив промислових аварій (Протокол про цивільну відповідальність 2003 р.).

Розділ 2. Національне екологічне право.

Тема 7. Поняття, предмет, метод і принципи екологічного права. Система та джерела екологічного права.

Предмет екологічного права, об'єкти і суб'єкти екологічного права. Поняття екологічного права. Методи регулювання в екологічному праві. Принципи екологічного права. Система екологічного права. Поняття і види джерел екологічного права. Конституція України - основа екологічного права. Закони та підзаконні акти в системі джерел екологічного права. Договір як джерело екологічного права. Судовий прецедент та звичай як форма офіційного вираження та закріплення правових норм.

Тема 8. Право власності на природні ресурси та право природокористування.

Поняття права власності на природні ресурси його зміст та специфіка. Конституційні засади права власності на природні ресурси. Суб'єкти права власності на природні ресурси: а) право власності Українського народу на природні ресурси; б) суб'єкти прав державної та комунальної власності на природні ресурси; в) суб'єкти права приватної власності на природні ресурси. Об'єкти права державної, комунальної та приватної власності на природні ресурси.

Тема 9. Економіко-правовий механізм в екологічному праві.

Поняття економіко-правового механізму в екологічному праві та види економічних заходів. Фінансування заходів щодо охорони навколишнього природного середовища. Поняття та види зборів за спеціальне використання природних ресурсів. Плата за землю. Збір за використання лісових ресурсів. Збори за спеціальне водокористування. Плата за користування надрами. Збір за спеціальне використання об'єктів тваринного світу. Збори за забруднення навколишнього природного середовища та за погіршення якості природних ресурсів. Економічне стимулювання в екологічній сфері. Екологічне страхування та екологічний аудит.

Тема 10. Юридична відповідальність за екологічні правопорушення.

Поняття та загальна характеристика юридичної відповідальності за екологічні правопорушення. Дисциплінарна відповідальність за екологічні правопорушення. Види екологічних правопорушень, за які передбачена адміністративна та кримінальна відповідальність. Цивільно-правова відповідальність за екологічні правопорушення.

Тема 11. Правове регулювання використання та охорона земель.

Земля як об'єкт екологічних відносин. Система законодавства щодо охорони та використання земель. Використання землі на праві власності. Використання землі на праві користування. Використання землі на підставі інших речових прав. Охорона земель.

Тема 12. Правове регулювання використання та охорони вод.

Води як об'єкт екологічних відносин. Система законодавства щодо використання та охорони вод. Поняття водокористування та його види. Суб'єкти водокористування, їх права та обов'язки. Стандартизація і нормування в галузі використання і охорони вод. Поняття охорони вод та система заходів водоохорони. Водоохоронні зони та зони санітарної охорони. Здійснення заходів по охороні вод від забруднення, засмічення і вичерпання. Запобігання шкідливим діям вод та аваріям на водних об'єктах і ліквідація їх наслідків. Правові форми, що забезпечують раціональне використання та охорону водних об'єктів.

Тема 13. Правове регулювання використання надр.

Надра як об'єкт екологічних відносин. Система законодавства щодо використання та охорони надр. Поняття права користування надрами та його види. Підстави та порядок заснування права користування надрами, ліцензування діяльності щодо користування надрами. Особливості правового регулювання розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного та місцевого значення. Правовий режим родовищ корисних копалин. Правові заходи, що забезпечують раціональне користування надрами. Юридичні форми охорони та захисту права використання надр.

Тема 14. Правове регулювання використання та охорони лісів.

Ліси як об'єкт екологічних відносин. Система законодавства щодо використання та охорони лісів. Поняття використання лісів та його види. Використання лісів на праві власності.

Використання лісів на праві користування. Лісові сервітути. Використання лісових ресурсів. Основи виникнення й припинення права лісокористування. Здійснення заходів з охорони лісів.

Тема 15. Правове регулювання використання та охорони рослинного світу. Правове регулювання використання і охорони тваринного світу.

Рослинний світ як об'єкт екологічних відносин. Система законодавства щодо використання та охорони рослинного світу. Загальне використання природних рослинних ресурсів. Спеціальне використання природних рослинних ресурсів. Ліміти та збір за використання рослинних ресурсів. Використання природних рослинних ресурсів з господарською метою. Використання природних рослинних ресурсів з іншою (не господарською) метою. Охорона рослинного світу. Інтродукція, акліматизація та селекція рослин; ботанічні колекції.

Тваринний світ як об'єкт екологічних відносин. Система законодавства щодо використання та охорони тваринного світу. Право власності на об'єкти тваринного світу. Використання об'єктів тваринного світу та його види. Мисливство. Рибальство. Використання об'єктів тваринного світу в наукових, культурно-освітніх, виховних та естетичних цілях. Використання корисних властивостей життєдіяльності тварин та отримання продуктів їх життєдіяльності. Добування (придбання) диких тварин з метою їх утримання і розведення у напіввільних умовах чи в неволі. Охорона тваринного світу.

Тема 16. Правове регулювання використання і охорони атмосферного повітря.

Поняття й особливості права використання атмосферного повітря. Правове регулювання стандартизації і нормування забруднення атмосферного повітря; нормативи екологічної безпеки атмосферного повітря; нормативи граничне допустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря і шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів на нього; правові заходи попередження забруднення атмосферного повітря. Відповідальність за порушення законодавства про використання і охорону атмосферного повітря.

Тема 17. Правовий режим природних територій, що особливо охороняються.

Законодавство про природно-заповідний фонд України, його класифікацію і види використання, порядок надання його в користування та вилучення чи припинення. Права і обов'язки природокористувачів, а також види відповідальності за його порушення. Правовий режим курортних, лікувально-оздоровчих і рекреаційних зон.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усь ого	у тому числі					Усь- го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Міжнародне екологічне право.												
Тема 1. Предмет міжнародного права навколишнього середовища. Джерела міжнародного права навколишнього середовища	7	4	0			3	7	1	0			6
Тема 2. Принципи міжнародного права навколишнього середовища	7	2	2			3	7	1	2			4
Тема 3. Екологічні права людини в	7	2	2			3	7	1	0			6

міжнародному праві												
Тема 4. Міжнародні організації, що діють у сфері охорони довкілля	7	2	2			3	7	0	0			7
Тема 5. Відповідальність у міжнародному праві. Мирні засоби врегулювання міжнародних екологічних спорів.	7	2	2			3	7	1	0			6
Тема 6. Міжнародно-правова цивільна відповідальність за екологічні збитки.	10	2	2			6	10	0	0			10
Разом за розділом 1	45	14	10			21	45	4	2			39
Розділ 2. Національне екологічне право.												
Тема 7. Поняття, предмет, метод і принципи екологічного права. Система та джерела екологічного права.	11	6	2			3	11	0	2			9
Тема 8. Право власності на природні ресурси та право природокористування.	7	4	0			3	7	1	0			6
Тема 9. Економіко-правовий механізм в екологічному праві.	5	2	0			3	5	0	0			5
Тема 10. Юридична відповідальність за екологічні правопорушення.	11	4	4			3	11	2	2			7
Тема 11. Правове регулювання використання та охорона земель.	9	4	2			3	9	1	0			8
Тема 12. Правове регулювання використання та охорони вод.	9	4	2			3	9	0	2			7
Тема 13. Правове регулювання використання надр.	9	4	2			3	9	0	0			9
Тема 14. Правове регулювання використання та охорони лісів.	9	4	2			3	9	0	0			9

Тема 15. Правове регулювання використання та охорони рослинного світу. Правове регулювання використання і охорони тваринного світу.	13	6	4			3	13	0	0			13
Тема 16. Правове регулювання використання і охорони атмосферного повітря.	9	4	2			3	9	0	0			9
Тема 17. Правовий режим природних територій, що особливо охороняються.	13	8	2			3	13	0	0			13
Разом за розділом 2	105	50	22			33	105	4	6			95
Усього годин	150	64	32			54	150	8	8			134

4. Теми практичних та семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.В.	З.В.
1.	Тема 2. Практична робота №1. Закріплення спеціальних принципів МЕП в договорах, угодах та інших міжнародних актах.	2	2
2.	Тема 3. Семінар. Формування екологічних прав у міжнародному праві. Право на сприятливе навколишнє середовище. Процесуальні екологічні права. Право на доступ до інформації. Право на участь у прийнятті рішень. Доступ до правосуддя. Міжнародно-правові механізми захисту екологічних прав людини. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля.	2	
3.	Тема 4. Практична робота №2. Міжнародні організації, що діють у сфері охорони довкілля Охорона довкілля - важливий напрям діяльності: ЮНЕСКО, ВООЗ, ФАО, Міжнародної морської організації (ІМО), Всесвітньої метеорологічної організації (ВМО), МАГАТЕ, Ради Європи.	2	
4.	Тема 5. Семінар. Мирні засоби врегулювання міжнародних екологічних спорів. Міжнародна відповідальність за шкоду, заподіяну довкіллю. Мирне вирішення міжнародних спорів як принцип міжнародного права. Поняття міжнародного екологічного спору. Погоджувальні засоби вирішення міжнародних екологічних спорів: переговори, посередництво, добрі послуги, слідчі та погоджувальні комісії. Судові засоби вирішення міжнародних екологічних спорів: міжнародні арбітражі (постійні і ad hoc), міжнародні суди (Міжнародний Суд ООН, Міжнародний трибунал з морського права). Перспективи створення Міжнародного екологічного суду.	2	
5.	Тема 6. Семінар. Міжнародно-правова цивільна відповідальність за	2	

	<i>екологічні збитки.</i>		
6.	Тема 7. Колоквіум. <i>Поняття, предмет, метод і принципи екологічного права. Система та джерела екологічного права.</i>	2	2
7.	Тема 10. Юридична відповідальність за екологічні правопорушення. Розв'язування задач.	4	2
8.	Тема 11. Практичне заняття. Правове регулювання використання та охорона земель. Використання землі на праві власності. Використання землі на праві користування. Використання землі на підставі інших речових прав. Відповідальність за порушення законодавства про використання і охорону земель.	2	
9.	Тема 12. Правове регулювання використання та охорони вод. Практичне заняття. Поняття водокористування та його види. Суб'єкти водокористування, їх права та обов'язки. Стандартизація і нормування в галузі використання і охорони вод. Поняття охорони вод та система заходів водоохорони. Відповідальність за порушення законодавства про використання і охорону вод.	2	2
10.	Тема 13. Правове регулювання використання надр. Практичне заняття. Система законодавства щодо використання та охорони надр. Поняття права користування надрами та його види. Підстави та порядок заснування права користування надрами, ліцензування діяльності щодо користування надрами. Відповідальність за порушення законодавства про використання і охорону надр.	2	
11.	Тема 14. Практичне заняття. Правове регулювання використання та охорони лісів. Практичне заняття. Система законодавства щодо використання та охорони лісів. Поняття використання лісів та його види. Відповідальність за порушення законодавства про використання і охорону лісів.	2	
12.	Тема 15. Практичне заняття. Система законодавства щодо використання та охорони рослинного світу. Загальне використання природних рослинних ресурсів. Спеціальне використання природних рослинних ресурсів. Відповідальність за порушення законодавства про використання і охорону рослинного світу.	2	
13.	Тема 15. Практичне заняття. Система законодавства щодо використання та охорони тваринного світу. Право власності на об'єкти тваринного світу. Використання об'єктів тваринного світу та його види. Відповідальність за порушення законодавства про використання і охорону тваринного світу.	2	
14.	Тема 16. <i>Правове регулювання використання і охорони атмосферного повітря.</i> Практичне заняття. Правове регулювання стандартизації і нормування забруднення атмосферного повітря; нормативи екологічної безпеки атмосферного повітря; нормативи граничне допустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря і шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів на нього; правові заходи попередження забруднення атмосферного повітря. Відповідальність за порушення законодавства про використання і охорону атмосферного повітря.	2	
15.	Тема 17. Практичне заняття. <i>Правовий режим природних територій, що особливо охороняються.</i>	2	
Разом		32	8

5. Завдання для самостійної роботи

Студент повинен самостійно опрацювати додаткову літературу та зробити доповідь на семінар згідно теми семінару, також студент повинен зробити опорний конспект згідно наведених тем

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Д.В.	З.В.
1.	Тема 1. Предмет міжнародного права навколишнього середовища	3	6
2.	Тема 2. Декларація ООН з навколишнього середовища (Стокгольм, 1972). Декларація Конференції ООН з навколишнього середовища і розвитку (Ріо-де-Жанейро, 1992), Конвенція про охорону озонowego шару (Відень, 1985)	3	4
3.	Тема 3. Організація Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля	3	6
4.	Тема 4. Міжнародні організації, що діють у сфері охорони довкілля.	3	7
5.	Тема 5. Семінар. Мирні засоби врегулювання міжнародних екологічних спорів. Міжнародна відповідальність за шкоду, заподіяну довкіллю. Мирне вирішення міжнародних спорів як принцип міжнародного права. Поняття міжнародного екологічного спору. Погоджувальні засоби вирішення міжнародних екологічних спорів: переговори, посередництво, добрі послуги, слідчі та погоджувальні комісії. Судові засоби вирішення міжнародних екологічних спорів: міжнародні арбітражі (постійні і ad hoc), міжнародні суди (Міжнародний Суд ООН, Міжнародний трибунал з морського права). Перспективи створення Міжнародного екологічного суду.	3	6
6.	Тема 6. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 12 грудня 2001 р А / RES / 56/82 "Відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння" в ракурсі застосовності їх і до проблем відповідальності за екологічні злочини і делікти. Брюссельська конвенція про цивільну відповідальність за шкоду від забруднення нафтою (1969 р). Женевська конвенція про цивільну відповідальність за шкоду, заподіяну при перевезенні небезпечних вантажів автомобільним, залізничним та внутрішнім водним транспортом (1989 р). Конвенції про заборону військового або будь-якого іншого ворожого використання засобів впливу на природне середовище (1977 р), 9 лютого 2000 р. Біла книга про екологічну відповідальність Європейської комісії ЄС. Директива 2004/35 / ЕС про екологічну відповідальність з урахуванням запобігання та відшкодування екологічної шкоди. Протокол про цивільну відповідальність та компенсацію за шкоду, заподіяну трансграничним впливом промислових аварій на трансграничні води, до Конвенції 1992 р про охорону та використання трансграничних водотоків та міжнародних озер і до Конвенції 1992 року про трансграничний вплив промислових аварій (Протокол про цивільну відповідальність 2003 р.).	6	10
7.	Тема 7. Конституція України - основа екологічного права. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища".	3	9
8.	Тема 8. Право власності на природні ресурси та право природокористування. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. (з наступ, змін, та доповн.).	3	6
9.	Тема 9. Економіко-правовий механізм в екологічному праві. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 р. (з наступ, змін, та доповн.). Про затвердження видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів: постанова Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 р. № 1147 // 36.	3	5
10.	Тема 11. Юридична відповідальність за екологічні правопорушення. ККУ, КУпАП. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»	3	7

	від 25.06.1991 р. (з наступ, змін, та доповн.).Про судову практику у справах про злочини та інші правопорушення проти довкілля: постанова Пленуму Верховного Суду України від 10.12.2004 р. № 17.		
11.	Тема 12. Система законодавства щодо використання та охорони земель. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р.	3	8
12.	Тема 13. Система законодавства щодо використання та охорони вод. Водний кодекс України від 06.06.1995 р.	3	7
13.	Тема 14. Система законодавства щодо використання та охорони надр. Кодекс України про надра від 27.07.1994 р. (з наступ, змін. Та доповн.)	3	9
14.	Тема 14. Система законодавства щодо використання та охорони лісів. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 р.	3	9
15.	Тема 15. Система законодавства щодо використання та охорони рослинного світу та тваринного світу. Про тваринний світ: Закон України від 03.03.1993 р. Про Червону книгу України: Закон України від 07.02.2002 р. Про рослинний світ: Закон України від 09.04.1999 р.	3	13
16.	Тема 16. Система законодавства щодо використання та охорони атмосферного повітря. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України 25.06.1991 р.	3	9
17.	Правовий режим природних територій, що особливо охороняються. Про екологічну мережу України. Про природно-заповідний фонд: Закон України від 16.06.1992 р. із змін., внесеними згідно із Законом № 1826-УІ [1826-17] від 21.01.2010 р. Про затвердження положення про Зелену книгу України: постанова КМУ від 29.08.2002 р. Про затвердження Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них: постанова КМУ від 08.05.1996 р. № 486.	3	13
	Разом	54	134

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено

7. Методи контролю

В процесі вивчення дисципліни «Міжнародне та національне екологічне право» використовуються наступні контролю: поточний протягом семестру, виконання контрольних робіт, передбачених навчальним планом, підсумковий семестровий.

Поточний контроль проводиться науково-педагогічним працівником у формі усного опитування або письмового контролю на практичних заняттях та лекціях. Можливо проведення поточного контролю у формі колоквіуму.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання та проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу і в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою дисципліни.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота																			Екза- мен	Сума		
Розділ 1						Розділ 2											К				Ра- зом	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	K1	K2	60	40	100	
0,4	2,2	3,2	2,2	2,2	2,2	3,4	0,4	0,2	4,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,6	2,4	4,6						
12,4						27,6												10	10	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів, K - контрольна робота, передбачена навчальним планом.

Система оцінювання дисципліни «Міжнародне та національне екологічне право»

№	Дата	Форма навчальної роботи (лекція/практика)	Бали	Кількість академічних годин
1	05.09.2018	Лекція №1	0,2	2
2	06.09.2018	Лекція №2	0,2	2
3	07.09.2018	Практична робота №1.	2	2
4	12.09.2018	Лекція №3	0,2	2
5	13.09.2018	Лекція №4	0,2	
6	14.09.2018	Практична робота №2	3	2
7	19.09.2018	Лекція №5	0,2	2
8	20.09.2018	Лекція №6	0,2	
9	21.09.2018	Практична робота №3.	2	2
10	26.09.2018	Лекція №7	0,2	2
11	27.09.2018	Практична робота №4.	2	2
12	28.09.2018	Лекція №8	10	2
13	03.10.2018	Лекція №9	0,2	
14	04.10.2018	Практична робота №5.	2	2
15	05.10.2018	Лекція №10	0,2	
16	10.10.2018	Лекція №11	0,2	2
17	11.10.2018	Практична робота №6	3	2
18	12.10.2018	Лекція №12	0,2	
19	17.10.2018	Лекція №13	0,2	2
20	18.10.2018	Практична робота №7	2	2
21	19.10.2018	Лекція №14	0,2	2
22	24.10.2018	Лекція №15	0,2	2
23	25.10.2018	Практична робота №8	2	
24	26.10.2018	Лекція №16	0,2	2
25	31.10.2018	Лекція №17	0,2	
26	01.11.2018	Практична робота №9	2	2
27	02.11.2018	Лекція №18	0,2	2
28	07.11.2018	Лекція №19	0,2	
29	08.11.2018	Практична робота №10	2	2
30	09.11.2018	Лекція №20	0,2	2
31	14.11.2018	Лекція №21	0,2	
32	15.11.2018	Практична робота №11	2	2
33	16.11.2018	Лекція №22	0,2	2
34	21.11.2018	Лекція №23	0,2	
35	22.11.2018	Практична робота №12	2	2
36	23.11.2018	Лекція №24	0,2	2
37	28.11.2018	Лекція №25	0,2	2
38	29.11.2018	Практична робота №13	2	2
39	30.11.2018	Лекція №26	0,2	2
40	05.12.2018	Лекція №27	0,2	2
41	06.12.2018	Практична робота №14	2	2
42	07.12.2018	Лекція №28	0,2	2
43	12.12.2018	Лекція №29	0,2	2
44	13.12.2018	Практична робота №15	2	2
45	14.12.2018	Лекція №30	0,2	2
46	19.12.2018	Лекція №31	0,2	2
47	20.12.2018	Практична робота №16	2	2

48	21.12.2018	Лекція №32	10	2
----	------------	------------	----	---

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру, %	Оцінка для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

9. Рекомендована література

Основна література

1. Екологічне право України / за ред. проф. А. П. Гетьмана і М. В. Шульги. - Х. : «Право», 2005. – 380 с.
2. Екологічне право України: академічний курс / за загал. ред. академіка НАН України Ю. С. Шемшученка. - К. : «Юридична думка», 2005. – 848 с.
3. Збірник: Законодавство України про довкілля в двох томах.- Х., Одиссей, 2006.
4. Кравченко С.М. Актуальні проблеми міжнародного права навколишнього середовища. Підручник /С.М. Кравченко, А.О Андрусевич, Дж. Бонайн. // Під заг. ред. проф. С.М. Кравченко –Львів: Вид. центр ЛНУ, 2002. – 336 с.
5. Медведева М. О. Теоретичні та практичні аспекти реалізації міжнародно-правових норм у галузі охорони навколишнього середовища /м. О. Медведева. – КНУ імені Тараса Шевченка. – Інститут міжнародних відносин. – К : «Фенікс». – 2012, – 484 с.
6. Пейчев К. П. Екологічне право України: конспект лекцій. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. – 188 с.

Допоміжна література

1. Андрусевич А.О. Діяльність ЮНЕСКО в сфері охорони довкілля // Вісник екологічної адвокатури. - 2002. - № 17. - С. 24-27.
2. Андрусевич А.О. Конвенция Эспо: Трансграничная оценка влияния на окружающую среду. Пособие для граждан и их объединений. 2010. 95 с.
3. Бринчук М. М. Экологическое право (право окружающей среды). - М.: Юрист, 1999. - 688 с.
4. Екологічне право України / В. К. Попов, А. П. Гетьман, С. В. Разметаєв та ін.; За ред. В.К. Попов, А.П. Гетьман. - Харків: Право, 2001. - 480 с.
5. Кравченко С.М. Нові принципи міжнародного права навколишнього середовища // Вісник Львівського національного університету. Серія “Міжнародні відносини”, 2000.
6. Кравченко С.М., Андрусевич А.О. Екологічні права людини в міжнародному праві // Право України. - 2001. - № 1.
7. Практика Комитета по соблюдению Орхусской конвенции (2004-2008) / Под ред. А.О. Андрусевич - Львов.- 2008. - 78 с. (рус.и англ.)
8. Экологическое право Украины. Под ред. И.И. Каракаша. - Одесса: Латстар, 2001. - 478 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://www.icj-cij.org/icjwww/idocket/ihs/ihsframe.htm>
2. <http://bibliotekar.ru/ecologicheskoe-pravo-3/184.htm>
3. <http://www.un.org/ru/index.html>
4. Центральна наукова бібліотека ХНУ імені В.Н.Каразіна. <http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/>